

2009 Planning the future 2012 of the Baltic Sea

2009 Planowanie przyszłości
2012 Basenu Morza Bałtyckiego

Newsletter #3

Dokumentacja konferencji BaltSeaPlan - Sztokholm

“Morskie Planowanie Przestrzenne dla potrzeb zrównoważonego zarządzania obszarami mórz”
Sztokholm, Szwecja, 27 październik 2010r.

Spis treści

[1 - MPP - System Planowania i Strategie w okresie przemian](#)

[2 – Projekt BaltSeaPlan i pośrednie rezultaty interesujące dla Szwecji](#)

[3 - MPP: Współpraca w Regionie Morza Bałtyckiego realizowana przez Szwecję poza projektem](#)

[BaltSeaPlan](#)

[4 - MPP: angażowanie interesariuszy](#)

Witamy

W imieniu partnera-gospodarza konferencji, Szwedzkiej Agencji Ochrony Środowiska (SEPA), Cecilia Lindblad otworzyła konferencję sztokholmską. W imieniu partnera wiodącego (BSH) uczestników powitał dr Nico Nolte.

Poniżej załączamy program i listę uczestników

[Program](#)

[Lista uczestników](#)

1 - MPP - System planowania i strategii w okresie zmian

Perspektywa europejska

Jan Ekeboom, DG Mare

„Przemyslenia, pomysły i inicjatywy Komisji Europejskiej służące promowaniu zintegrowanego rozwoju przestrzennego na morzach europejskich”

Komisja Europejska (KE) określiła Morskie Planowanie Przestrzenne, (MPP) jako kluczowe narzędzie Zintegrowanej Polityki Morskiej (ZPM), i aktywnie pracuje nad promowaniem MPP od 2008r. Również inne kraje, takie jak USA, Australia i Chiny postrzegają ZPM oraz MPP jako ważne elementy zintegrowanego zarządzania obszarami mórz.

[Prezentacja Jan Ekeboom](#)

W swojej prezentacji Jan Ekeboom odniósł się do:

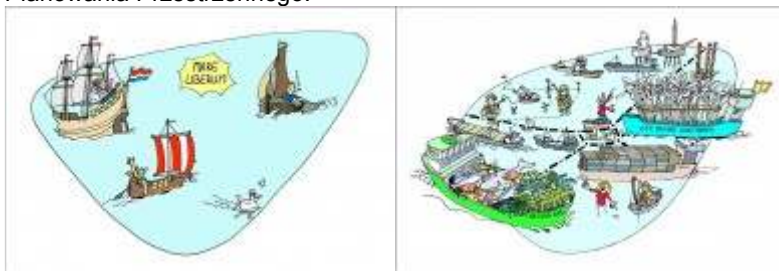
- pytania „Jakiego rodzaju polityka morska jest pożądana?”
- działań MPP realizowanych przez Komisję Europejską od 2008r., takich jak Mapa MPP, zdefiniowania zasad MPP (z nadrzędną zasadą – podejściem ekosystemowym), unijnych analiz aspektów prawnych oraz korzyści gospodarczych Morskiego Planowania Przestrzennego
- działań UE w zakresie gromadzenia informacji i wiedzy na tematy morskie, w tym opracowanie Europejskiego Atlasu Mórz oraz Europejskiej Sieci Obserwacji i Danych Morskich (EMODNET)
- powiązań pomiędzy Ramową Dyrektywą w sprawie strategii morskiej oraz Morskim Planowaniem Przestrzennym
- badań rozpoczętych we wrześniu przez DG ds. Badań “Ocean Jutra 2011”
- przyszłych inicjatyw KE i kolejnych działań

Działania na Morzu Północnym – Doświadczenie Holandii

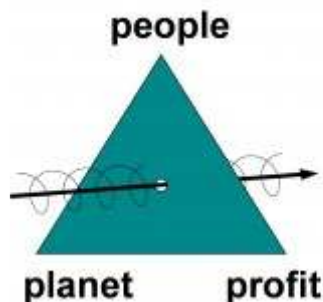
Titia Kalker, Rijkswaterstaat, NL – “Nowe działania na Morzu Północnym”

W Holandii Morskie Planowanie Przestrzenne jest już rzeczywistością. Po sprawdzeniu szeregu podejść do zarządzania obszarami mórz (podejście sektorowe, plany zarządzania, etc.) oraz w konsekwencji rosnącej presji, w szczególności ze strony energetyki wiatrowej rozwijanej na morzu, Holandia rozpoczęła procedurę Morskiego Planowania Przestrzennego.

Od *Mare Liberum* -----> do MPP

Podczas konferencji, Titia Kalker przedstawiła podejście przyjęte w celu opracowania Planu Przestrzennego dla holenderskiej wyłącznej strefy ekonomicznej.

Zrównoważony rozwój, w sytuacji wyważenia interesów ludzi i Ziemi oraz korzyści, stanowi nadrzędny cel Morskiego Planu Przestrzennego. Podczas opracowania planu, przyjęto w stosunku do interesariuszy podejście oparte na obustronnych korzyściach. Zespół odpowiedzialny za opracowanie planu określił istniejące presje, możliwe konflikty, ambicje i interesy, połączone mapy, pozwalające określić strefy występowania zgodności różnych interesów (80%) oraz strefy braku takiej zgodności (20%), zbadane alternatywne rozwiązania oraz korzyści płynące dla poszczególnych grup użytkowników i konieczność opracowania projektu planu.

Rząd Holenderski już uzgodnił projekt planu, a jego ostateczne zatwierdzenie należeć będzie do nowo wybranego parlamentu. Więcej szczegółów po wciśnięciu odnośnika do prezentacji w następujących kwestiach:

- opracowanie Morskich Planów Przestrzennych w Holandii
- opracowanie planu przestrzennego dla holenderskiej wyłącznej strefy ekonomicznej
- dalszy rozwój Morskiego Planowania Przestrzennego w Holandii
- współpraca transgraniczna w dziedzinie MPP
- doświadczenia zdobyte w toku procesu MPP

[Prezentacja - Titia Kalker](#)

Inicjatywa Balance – wyniki i prognozy

Johnny Reker, Duńska Agencja Rozwoju Przestrzennego i Środowiska

Inicjatywa BALANCE była projektem realizowanym w ramach programu BSR INTERREG IIIB (2005-2007). Projekt ten miał na celu opracowanie narzędzi wspierających świadome zarządzania Obszarem Morza Bałtyckiego i długofalowym zrównoważonym wykorzystaniem zasobów. Główne działania projektu obejmowały: zbieranie ujednoczonych informacji, opracowywanie map środowiska morskiego, całościową ocenę Sieci Obszarów Chronionych Morza Bałtyckiego, MPP oraz narzędzia wspierające MPP.

W swojej prezentacji Johnny Reker skupił się na nowych typach map krajobrazu morskiego opracowanych w ramach projektu, które są obecnie dostępne poprzez usługę Helcom GIS. Prezentacja zawierała omówienie szerokiego spektrum map siedlisk Morza Bałtyckiego, wyników agregowania informacji (np. bentos i spadek zawartości tlenu), analizy skumulowanych efektów, map wskaźników presji, pokazujących skumulowane presje, map wskaźników oddziaływania oraz hierarchie presji.

W podsumowaniu Johnny Reker podkreślił znaczenie właściwego podejścia do zbierania danych, harmonizacji i klasyfikacji, spójności danych i informacji dotyczącej działalności człowieka, a także określenia zasad naukowych i metodologii oceny występowania różnorodnych presji oraz potencjału ekosystemów.

BaltSeaPlan – przekształcenie morskiego planowania przestrzennego w rzeczywistość w całym obszarze Morza Bałtyckiego

Nico Nolte, BSH, Partner wiodący BaltSeaPlan

„Czego możemy się spodziewać po projekcie BaltSeaPlan?”

BaltSeaPlan jest projektem BSR INTERREG VB, a jego głównym celem jest spójne opracowanie, wprowadzenie i wdrożenie Morskiego Planowania Przestrzennego w całym Basenie Morza Bałtyckiego.

W swojej prezentacji Nico Nolte wyjaśnił znaczenie Morskiego Planowania

» Available at
www.balance-eu.org
[Prezentacja Johnny Reker](#)

2009 Planning the future
2012 of the Baltic Sea

Przestrzennego oraz przedstawił strukturę i działania projektu BaltSeaPlan. Podkreślił znaczenie działań realizowanych w obszarach projektów pilotażowych, które mają prowadzić do przygotowania projektu map planistycznych. Działanie „Wspólna przestrzenna wizja dla Morza Bałtyckiego 2030”, które jest obecnie w przygotowaniu, zostało szczegółowo opisane.

[Prezentacja Nico Nolte](#)

2 - BaltSeaPlan i pośrednie wyniki interesujące Szwecję

Szwedzki System Planowania w okresie zmian

Folke Larsson, zaangażowany w rządowe prace nad ustanowieniem Szwedzkiej Agencji Morskiej i Środowiska Wodnego, SE

„Powołanie Szwedzkiej Agencji Morskiej i Środowiska Wodnego”

W Szwecji, rozpoczęto prace rządowe nad ustanowieniem Szwedzkiej Agencji Morskiej i Środowiska Wodnego. Jednym z celów nowej agencji będzie wprowadzenie morskiego systemu planowania przestrzennego.

Prezentacja Folke Larssona zawierała przedstawienie celów nowej agencji, zakresu jej działania, pól współpracy agencji z SEPA, obszarów, którymi agencja nie będzie się zajmować oraz korzyści z ustanowienia takiej agencji.

[Prezentacja - Folke Larsson](#)

Mikael Cullberg, Zespół Rządowy ds. MPP, SE

„Wprowadzenie Morskiego Planowania Przestrzennego w Szwecji”

(prezentacja wygłoszona przez Andreasa Morfa w zastępstwie Mikaela Cullberga)

Rząd Szwecji rozpoczął prace na wprowadzeniu Morskiego Planowania Przestrzennego.

Do teraz planowanie na obszarze mórz terytorialnych leżało w gestii szwedzkich gmin. Wraz z powołaniem nowej agencji odpowiedzialność za Morskie Planowanie Przestrzenne na obszarze obejmującym jedną milę morską od linii bazowej – włączając wyłączną strefę ekonomiczną WSE – zostanie przeniesione na szczebel krajowy. Proponuje się opracowanie jednego planu MPP dla danego obszaru morskiego: Skagerrak/Kattegat, Morze Bałtyckie (basen główny) oraz Morze i Zatoka Botnicka. Proces opracowania planu bazował będzie na ekosystemie. Nowa agencja przejmie rolę koordynatora i wszystkie inne agencje powinny współpracować ze sobą. Proces MPP podzielono na 6 etapów: programowanie, planowanie, sprawdzanie, decydowanie, wdrażanie i kontynuacja działań.

[Prezentacja - Mikael Cullberg](#)

Krajowe Strategie dla obszarów mórz, cele i zalecenia

Jacek Zaucha, Instytut Morski w Gdańsku, PL

Siły napędowe procesu MPP w Szwecji i krajach sąsiadujących ze szczególnym zwróceniem uwagi na Polskę

W kontekście Planu dla Morza Bałtyckiego (pakiet roboczy 3 Polityka Morska), Instytut Morski w Gdańsku prowadził prace związane z oceną istniejących polityk i trendów w

Driving forces				
	Lithuania	Latvia	Poland	Germany
Long-term development strategies	+			
Sustainable marine spatial plans and coherent policy	+	+	+	+
Port development and marine transport	+	+	+	+
Environment policy	+	+	+	+
Spatial policies	+	+	+	+
Fishery	+	+	+	+
Energy policy	+	+	+	+
Marine & coastal zoning	+	+	+	+
Tourism development	+	+	+	+
Climate protection	+	+	+	+
Investment (tourism)			+	+
Multiscale Policy / Water framework Directive				+

poszczególnych krajach oraz ich wpływu na wybrzeża i zagospodarowanie/wykorzystanie przestrzeni morskiej.

[Prezentacja Jacka Zauchy](#)

Celem tak prowadzonej oceny było: określenie nowych celów i zadań oraz celów już istniejących dla obszarów morskich i wybrzeża, które są istotne z punktu widzenia planistów. Cele takie zapewniają podstawę do opracowania propozycji krajowych zintegrowanych polityk morskich, uwzględniających zintegrowane wykorzystanie części lądowej i morskiej, integrację instytucjonalną, ekonomiczną, społeczną i kwestie ekologiczne oraz opracowanie wizji dla Morza Bałtyckiego.

Jacek Zaucha przedstawił przegląd dokumentów wybranych przez partnerów projektu. Na tej podstawie zaproponował listę najbardziej wpływowych polityk dla dalszego rozwoju Morza Bałtyckiego. Partnerzy projektu przeprowadzili głębszą analizę polityk wpływających na Morskie Planowanie Przestrzenne oraz sił napędowych w rozwoju przestrzeni morskiej w czterech krajach Basenu Morza Bałtyckiego (Litwa, Niemcy, Łotwa i Polska), konflikty przestrzenne oraz potrzebę transgranicznej współpracy w kwestii Morskiego Planowania Przestrzennego. W rezultacie tak przeprowadzonej analizy, zaproponowano wstępne rekomendacje (w oparciu o przypadek Polski).

Sten Jerdenius, Ministerstwo Środowiska, SE – Perspektywa szwedzka

[Prezentacja: Sten Jerdenius](#)

System udzielania licencji działający ad hoc, brak spójnego obrazu interesów oraz potrzeb w zakresie ochrony, rozproszone i bardzo ograniczone planowanie morskie w gminach, brak rozwiązań planistycznych dla wyłącznej strefy ekonomicznej, potrzeba poprawy trudnej sytuacji środowiskowej oraz większa liczba konkurujących ze sobą sposobów wykorzystania obszarów morskich stanowią wyzwania dla zarządzania obszarami morskimi w Szwecji.

Powołanie nowej agencji morskiej i wodnej mające na celu wprowadzenie spójnej, wielosektorowej polityki morskiej, zgodnej z polityką Unii Europejskiej tak, aby zasoby mórz/wybrzeży wykorzystywane były z poszanowaniem ekosystemów w celu i zachowania i odtworzenia mają służyć poprawie konkurencyjności Szwecji. Polityka taka powinna uwzględniać ogólnie krajowe cele energetyki wiatrowej oraz cele związane z utrzymaniem jakości środowiska, a także planowanie przyjęcia nowych regulacji prawnych i kodeksu ochrony środowiska.

W celu uzyskania dalszych informacji na temat MPP w Szwecji, należy ściągnąć załączoną prezentację.

BaltSeaPlan – Projekty Pilotażowe

Andrzej Cieślak, Urząd Morski w Gdyni, PL - Pilot 1 – Planowanie morskie na Środkowym Wybrzeżu

[Prezentacja: Andrzej Cieślak](#)

Projekt Pilotażowy dla Środkowego Wybrzeża jest jednym z planowanych transnarodowych projektów pilotażowych dotyczących morskiego planowania przestrzennego, który realizowany jest w ramach projektu BaltSeaPlan. Prace realizują partnerzy polscy: Urząd Morski w Gdyni oraz Instytut Morski w Gdańsku oraz partnerzy szwedzcy: Królewski Instytut Technologiczny i Szwedzka Agencja Środowiska. Proces Morskiego Planowania Przestrzennego został podzielony na 9 etapów, określanych jako wspólne podejście do projektów pilotażowych w ramach projektu BaltSeaPlan (patrz slajd w prezentacji). Obecnie opracowywany jest plan właściwy (etap 7). Zakończenie tego procesu przewidywane jest w lutym 2011r.

Odmierna sytuacja instytucjonalna w obu krajach polegająca na tym, że Polska posiada wyraźnie określone kompetencje w zakresie MPP oraz Szwecja oczekuje na powołanie agencji odpowiedzialnej za sferę MPP, stanowi wyzwanie dla projektu w momencie opublikowania wstępnej wersji planu. Zespół odpowiedzialny za opracowanie planu będzie musiał w najbliższych miesiącach uzgodnić formę publikacji Planu.

W swojej prezentacji Andrzej Cieślak zawarł więcej informacji na temat map i wyników realizacji projektu pilotażowego.

Bettina Käppeler, BSH, DE - Pilot 2 – Zatoka Pomorska/ Basen Arkony

Projekt pilotażowy Zatoka Pomorska/ Basen Arkony jest drugim ponadnarodowym projektem pilotażowym Morskiego Planowania Przestrzennego w ramach projektu BaltSeaPlan, w którym uczestniczą cztery kraje: Dania, Niemcy, Polska i Szwecja.

Na początku procesu nie istniało kompleksowe planowanie przestrzenne na obszarach morskich poza planami dla Niemiec (wody terytorialne: Ministerstwo Transportu, Meklemburgii Pomorza Przedniego, WSE: BSH) oraz dla Zatoki Gdańskiej na wodach śródlądowych w Polsce (poza obszarem projektu pilotażowego).

Projekt pilotażowy ma na celu rozwijanie etapu 7 procesu MPP (opracowanie planu), którego wynik może posłużyć jako propozycja przyszłego wdrażania procedur w krajach uczestniczących w projekcie. Obecnie prowadzone działania obejmują doprecyzowanie inwentaryzacji i grupa przystąpi do opracowania wstępnej wersji planu z przewidywanym terminem zakończeniem w maju 2011.

Nadrzędne zasady planistyczne są następujące: dążenie do zrównowżenia, minimalizacji konfliktów pomiędzy poszczególnymi rodzajami wykorzystania przez człowieka oraz wykorzystaniem przez człowieka a środowiskiem naturalny oraz zastosowanie różnych podejść do planowania przestrzennego w celu rozwiązania różnych kwestii planistycznych.

W bardziej szczegółowym ujęciu, projekt ma na celu zapewnienie skutecznej ochrony cennych lokalizacji z punktu widzenia przyrodniczego, przyczyniając się tym samym do osiągnięcia dobrej jakości wody oraz bezpiecznej i czystej żeglugi / transportu, a także rozwoju portów, wskazaniu odpowiednich korytarzy infrastrukturalnych, znalezienie stosownych obszarów i zadbanie o korzystne warunki dla rozwoju wykorzystanie energii odnawialnych (morskie farmy wiatrowe).

Prezentacja Bettiny Käppeler zawiera więcej informacji, danych z inwentaryzacji, map oraz szczegółów na temat zasad planowania.

3 - MPP: Szwedzka współpraca w Regionie Bałtyku poza obszarem projektu BaltSeaPlan

[Prezentacja Bettiny Käppeler](#)

Współpraca na Zatoce Botnickiej

Johnny Berglund, Zarząd Regionu Västerbotten

Projekt ULTRA oraz projekt Intersik, oba realizowane w ramach Programu Botnia-Atlantica na rzecz współpracy transgranicznej, są cennymi przykładami zbierania danych i modelowania w ramach MPP dla dna morskiego i siedlisk.

Projekt ULTRA wynika z faktu, że nasza wiedza na temat przyrody podwodnej jest znacznie ograniczona, a bez podstawowych informacji na temat dna morskiego nie jest możliwe tworzenie planów przestrzennych dla obszarów morskich. Ponadto istniejące metody zbierania takich informacji (echosondy montowane na jednostkach pływających) są nieskuteczne na wodach płytkich.

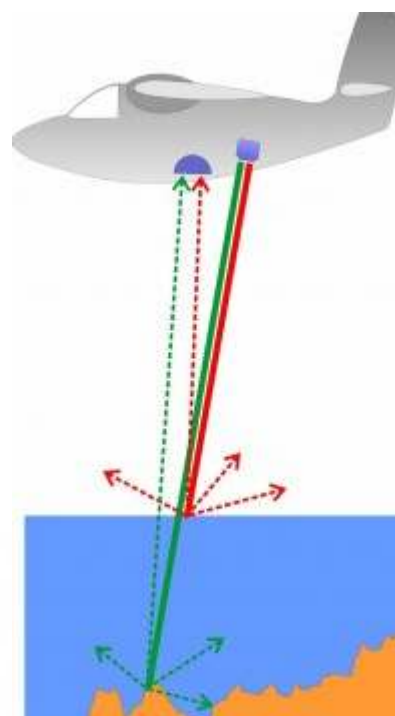
Głównym celem projektu jest pozyskanie dodatkowych informacji na temat dna morskiego (podłoże i roślinność) dzięki wykorzystaniu lotniczego systemu LIDAR, który dotąd wykorzystywany był do pozyskiwania informacji na temat głębokości (badania batymetryczne). Metoda ta została sprawdzona w Zatoce Botnickiej, gdzie wyciągnięto następujące wnioski:

- Metoda LIDAR jest bardzo szybka (20km² na godzinę) i zapewnia dużą rozdzielczość (2X2 m) w porównaniu z 10km² w okresie letnim przy rozdzielczości 100X100m i badaniu podwodnym.
- Inwentaryzacja prowadzona za pomocą systemu LIDAR dostarcza precyzyjne informacje na temat głębokości ukształtowania dna ale rzetelna klasyfikacja naturalnych cech dna morskiego możliwa jest jedynie do 2.5 – 3 m głębokości Secchiego (miara przezroczystości wody w Bałtyku wynosi około 12-18 m)

ULTRA

[Prezentacja Johnny Berglunda](#)

- Rzetelna korelacja sygnału z systemu LIDAR z geologicznym ukształtowaniem dna morskiego i organizmami żywymi wymaga doprecyzowania struktury dna, ale klasyfikacja może być rozszerzona na obszary o znacznej powierzchni.

Projekt Intersik skupia się na modelowaniu siedlisk ryby białej i może służyć jako przykład w jaki sposób modelować siedliska ryb dla potrzeb Morskiego Planowania Przestrzennego. W celu uzyskania dalszych informacji na temat obu projektów, patrz prezentacja Johnny Berglunda.

Planowanie gminne i międzynarodowa współpraca w Regionie Południowego Bałtyku

Mattias Müller, Gmina Trelleborg

Nadrzędnym celem projektu Baltic Master (2005-2007) realizowanego w ramach INTERREG IIIB BSR było uporanie się z rosnącym zagrożeniem wynikającym z rosnących przewozów ropy. W swojej prezentacji, Mattias Müller przedstawił przypadek Trelleborga, gdzie całe wybrzeże w gminie oraz obszar morski do zewnętrznej granicy wyłącznej strefy ekonomicznej stanowią obszar pilotażowy do opracowania metodologii i prowadzenia analiz związanych ze Zintegrowanym Zarządzaniem Strefą Przybrzeżną (ZZSP).

Poza strukturą projektu, prezentacja zawiera wyjaśnienie ogólnego podejścia do kwestii zrównoważenia i integracji, które wykorzystano przy opracowaniu metodologii oraz wyników.

Przedstawione zostały również wynikające z analiz rozwiązania dla przyszłych problemów oraz wyzwania, np. przekształcanie nadmiaru alg występujących w morzu w wyniku eutrofizacji na czystą energię poprzez rozkład i produkcję biogazu oraz wykorzystanie odpadu z tego procesu jako nawozu, a tym samym utworzenie systemu podwójnego recyklingu i równocześnie przeciwdziałanie eutrofizacji za pomocą metod korzystnych z gospodarczego punktu widzenia.

W celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji, patrz prezentacja na temat projektu. W ramach projektu opracowano również publikację podsumowującą ten przypadek. Prezentacja jest dostępna do ściągnięcia na [webpage](#) wraz z raportami tematycznymi.

[Prezentacja Mattiasa Müllera](#)
[Publikacja](#)

4 - MPP: zaangażowanie interesariuszy

Przypadek Łotewski

Anda Ruskule, BEF Łotwa

Jednym z głównych działań realizowanych w ramach projektów pilotażowych BaltSeaPlan jest angażowanie interesariuszy. W toku realizacji projektu pilotażowego Latvia Sea (Łotewskie Morze) wykonano wzorcowe opracowanie w tym obszarze, a jego prezentacji dokonała Anda Ruskule podczas niniejszej konferencji.

Wykorzystane tu podejście opiera się na szeregu spotkaniach niedawno utworzonej grupy koordynacyjnej na rzecz MPP (składającej się z przedstawicieli kompetentnych w tej dziedzinie krajowych i regionalnych władz), spotkań z krajowymi i lokalnymi interesariuszami, spotkania tematyczne z wybranymi grupami interesariuszy, wspólne konferencje z interesariuszami działającymi w obszarze pilotażowym oraz badania ankietowe wśród mieszkańców i gości na wybrzeżu Kurzeme. Planuje się również zorganizowanie seminarium skierowanego do odpowiednich władz oraz planistów, a także końcową konferencję z udziałem interesariuszy, w celu omówienia wstępnej wersji planu (wykres opisuje przedstawione podejście).

[Wykres: Podejście do angażowania interesariuszy na Łotwie

Powołanie grupy koordynacyjnej; Spotkania krajowych i lokalnych interesariuszy; wspólne spotkanie interesariuszy w obszarze pilotażowym; wspólne spotkanie interesariuszy w obszarze pilotażowym w celu omówienia wstępnej wersji planu; spotkania tematyczne w określonych grupami interesariuszy; seminarium dla kompetentnych władz i planistów; ocena kontekstu, przygotowanie do planowania, cele i zadania; precyzyjna inwentaryzacja, analiza problemów; znajdowanie rozwiązań; sporządzanie planu]

Wybrane wnioski z dotychczas realizowanych działań:

- niewielkie doświadczenie w prowadzeniu rozmów sektorowych oraz poszukiwaniu rozwiązań zadowolających wszystkie strony lub kompromisów
- „dawni użytkownicy“, np. rybacy, porty, są mniej otwarci na negocjacje
- konflikty występują nie tylko pomiędzy sektorami, ale również wewnątrz sektorów
- rozwiązania pojedynczych problemów są łatwiejsze do zaakceptowania
- zalety MPP nadal nie są jasne dla interesariuszy
- dyskusja angażująca grupy interesariuszy przy wykorzystaniu bieżących informacji przestrzennych dotyczących obszaru mórz pomaga w rozwiązywaniu lub podkreśla występujące konflikty

W celu uzyskania dalszych informacji na temat spotkań oraz zidentyfikowanych konfliktów, należy ściągnąć prezentację Andy Ruskule.

[Prezentacja: Anda Ruskule](#)

Uczestnictwo i zarządzanie ekosystemem w Szwecji: Przełom i Wyzwania

Andrea Morf, Szwedzki Instytut na rzecz Środowiska Morskiego, SE

W Szwecji, zarządzanie obszarami mórz jest realizowane na 3 szczeblach: krajowym, regionalnym i gminnym. Uzupełnienie stanowią nieformalne regulacje przyjęte przez lokalnych użytkowników. System administracyjny jest scentralizowany, sektorowy i oparty na zorganizowanym lobbingu. Odpowiedzialność za zarządzanie zasobami naturalnymi spoczywa na władzach sektorowych (rybołówstwo, transport morski, produkcja energii, ochrona środowiska) oraz zarządzie regionu, regionalnej agencji państwowej.

Od 1960r. w większości państw Europy, społeczne zaangażowanie w proces planowania ewoluowało od informowania zainteresowanych stron do konsultowania problemów z szerszym gronem i współpracy na rzecz ich przewycięzania. Szwecja dokonała zmiany tego podejścia.

Planowanie przestrzenne było siłą napędową większego zaangażowania i integracji na linii styku ląd-morze.

Zgodnie z Ustawą o planowaniu przestrzennym i budownictwie, przyjętą w 1987r., gminy i ich organy odpowiedzialne za współpracę regionalną uczestniczą w międzysektorowej koordynacji działań w obszarze wód terytorialnych. Odbywa się to w powiązaniu z możliwościami szerszego zaangażowania społecznego. Dalszą możliwością szerszego zaangażowania są konsultacje w ramach oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z Kodeksem Środowiskowym (2000). Od końca lat 90. i na początku kolejnego wieku zrealizowano szereg projektów pilotażowych koncentrujących się na współpracy, w tym wspólne zarządzanie w sferze rybołówstwa i planów współpracy na rzecz ochrony środowiska. Planowanie przestrzenne w wyłącznej strefie ekonomicznej obejmujące wymóg szerokiego zaangażowania społecznego ma być wprowadzone w życie do 2012r. (patrz prezentacja Michaela Cullberga).

Zgodnie z wymaganiami prawa, zakłada się standardowy pakiet zaangażowania, w tym wykładanie projektów planów do wglądu w miejscach publicznych oraz możliwość odpowiadania na listy, odbywania spotkań publicznych i sporządzania protokołów ze spotkań, odzwierciedlających poruszane tematy, omawiane i nieomawiane kwestie wraz z wyjaśnieniami. Jeżeli pozwalają na to środki, gminy często zwiększają uczestnictwo społeczne w tworzeniu obszerniejszych planów i omawianiu istotnych kwestii. Do przykładów należą wyjazdy do danych lokalizacji i dyskusje, prace studialne, badania ankietowe i grupy dyskusyjne. Zaangażowano również lokalne organizacje pozarządowe poprzez ich własne działania oraz współpracę w ramach projektu.

Rok temu, Szwecja zainaugurowała funkcjonowanie pierwszego morskiego parku narodowego, obejmującego fiord Koster-Väderö położony w gminach Strömstad i Tanum. Droga prowadząca do parku była długa, kręta i wyboista. Pomysły prezentowane ponad 30 lat temu spotkały się z niewielkim entuzjazmem wśród lokalnej społeczności i rybaków. Współpraca pomiędzy władzami, naukowcami, producentami sprzętu połowowego oraz rybakami była ważnym etapem tego procesu. Ostatecznie, odgórne zarządzanie spotkało się z oddolną inicjatywą; ochrona środowiska nie jest idealnym rozwiązaniem, ale zapewnia potencjalne możliwości rozwoju obszarów wiejskich poprzez wprowadzenie zrównoważonej turystyki. Lokalni użytkownicy nie tylko są tolerowani ale stanowią ważny element struktury zarządzania parkiem. Cele funkcjonowania parku obejmują działania o charakterze edukacyjnym i zrównoważone wykorzystanie. Proces ten stanowi bardzo interesujący przykład zintegrowanego rozwiązywania konfliktów na obszarze wybrzeża oraz wdrażania innowacyjnych rozwiązań instytucjonalnych w sferze ochrony środowiska. Objęcie zagadnienia rozwoju obszarów wiejskich, rozwijanie różnorodnych form współpracy na przestrzeni lat oraz aktywnie działające jednostki na różnych szczeblach stały się istotnymi siłami napędowymi tego procesu.

W celu uzyskania szerszych informacji na temat studiów przypadków, metodologii oraz czynników sukcesu i wniosków dotyczących wyzwań, szans i ważniejszych zagadnień, patrz prezentacja Andrea Morf.

[Prezentacja: Andrea Morf](#)

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego)

